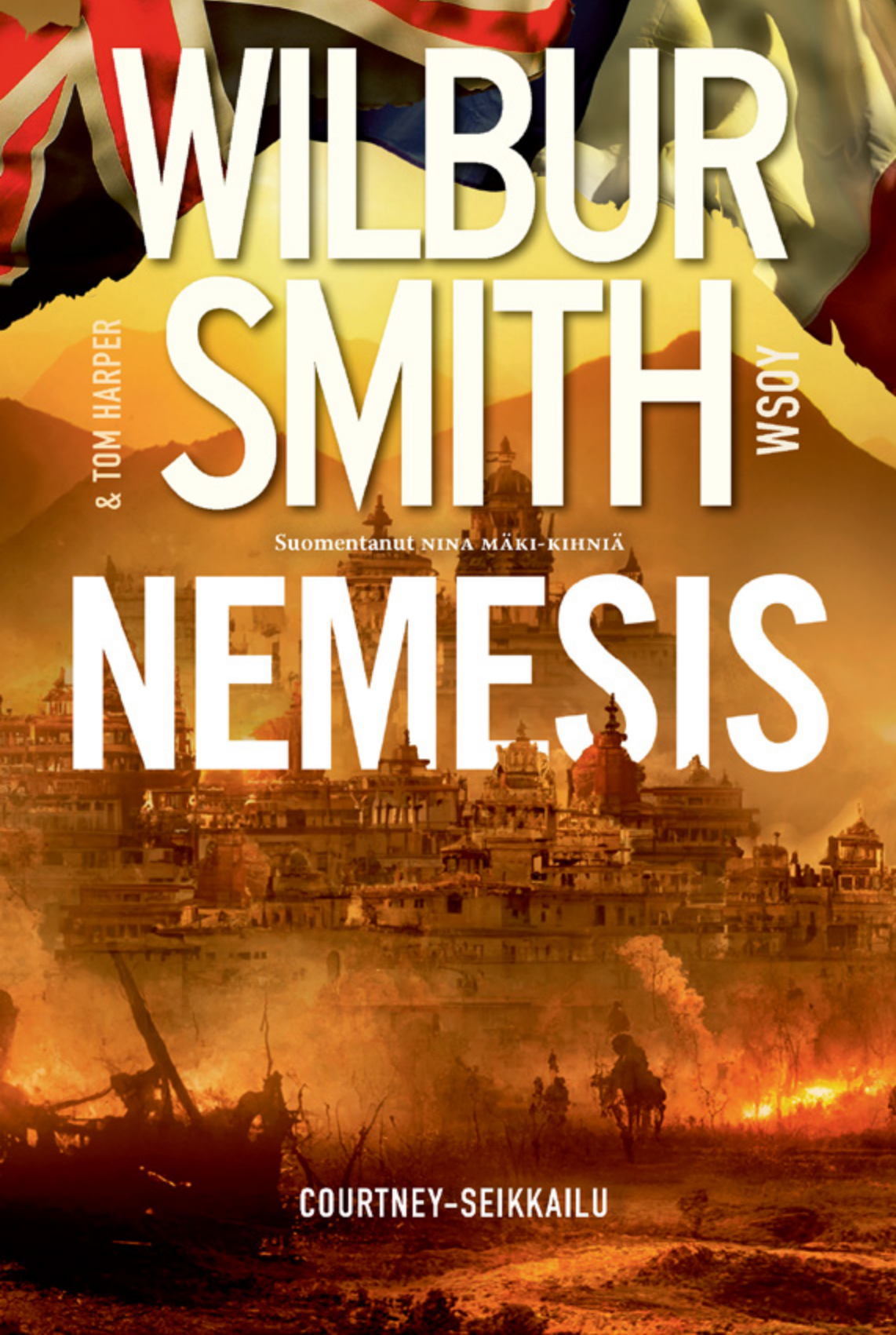

WILBUR SMITH

& TOM HARPER

WSOY

Suomentanut NINA MÄKI-KIHNIÄ

NEMESIS

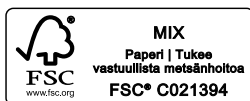
COURTNEY-SEIKKAILU

WILBUR SMITH & TOM HARPER NEMESIS

SUOMENTANUT NINA MÄKI-KIHNIÄ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Otteen William Shakespearen *Macbethista* suomentanut Matti Rossi.

Sampsa Peltoselle ja Mikko Autereelle kiitos asiantuntija-avusta.

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuteos

Nemesis

NEMESIS © Orion Mintaka (UK) Ltd

Originally published in the English language as NEMESIS by Zaffre,
an imprint of Bonnier Books UK

The moral rights of the author have been asserted.

Suomenkielinen laitos

© Nina Mäki-Kihniä ja WSOY 2025

Werner Söderström Osakeyhtiö

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-50762-9

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@wsoy.fi

Tämä kirja on vaimolleni

MOKHINISOLLE

Löin vetoa rakkaudesta ja jäin sievoisesti voitolle

Sinua parempaa veikkausta en ole tehnyt koko elämäni aikana, kiitos

PARIISI, 1794

Valkea kyyhky lehahti katonharjalta siivilleen, ylitti torin, joka tunnettiin ennen Ludvig viidennentoista nimikkoaukiona, ja laskeutui sen keskelle puuta muistuttavaan, korkeaan rakennelmaan. Puu se tavallaan olikin, vain kovin kulmikas ja luonnottoman sileäpintainen. Se oli ilmestynyt siihen yhdessä yössä ja saanut lopullisen muotonsa aamuun mennessä, aivan kuin se olisi kasvanut esiin mukulakivien välistä. Ryhdikkään jäykkänä se seiso i kuin vartiossa kahden maailman rajalla. Se haisi vereltä.

Kyyhky ei ollut kiinnostunut ihmisten väkivaltaisista selkkauksista. Se vain suki tarmokkaasti sulkiaan istuessaan poikkipalkilla kahden pystysuoran tolpan varassa.

Alempana kipinät sinko ilivat, kun pyöveli hankasi terästä kovasi-mella. Käytössä tylstyleneeseen giljotiinin terään hiottiin kunnollista särmää. Kuoleman piti olla nopea ja kivuton; näin Joseph-Ignace Guillotin halusi sen tapahtuvan. Aristokraatti tai rahvas, molemmille samanveroinen kohtalo – kylmä teräs ei säätyä kysele. Ja tänään terällä riittäisi töitä.

Pyöveli öljysi terän kantit, jotta se putoaisi vauhdilla, ja pyyhkäisi levyn pinnat kuiviksi. Hän sovitti terän liukukelkkaan ja kiristi kiinnitysruuvit huolellisesti. Hän hivel i köy t t ä kaksin käsin löytääkseen kuluneet tai jo rispaantuneet säikeet. Hän hissasi terän ylös

paikalleen korkeuksiinsa kuin olisi nostanut aukiolle taistelulippua. Kelkka kalahti vasten yläosan poikkipuuta. Kyyhky säpsähti ja lähti lentoon aivan kuin painovoima ei vaikuttaisi siihen lainkaan.

Pyöveli pohti tehtävänsä. Maailma oli mullistunut. Pelko oli sääntö eikä poikkeus, tappaminen rutiinia, eikä kukaan ollut turvassa. Vallankumouksen alttari vaati veriuhreja. Kuolemaan tuomittiin niin monia, että giljotiini oli tehokkain teloitusväline, koska sillä oli tarkoitus jouduttaa matkaanlähtöä, ei kiduttaa – toisin kuin vanhan ajan teilauspyörällä, jossa luut menivät murskaksi ja lihakset repeilivät. Pyöveli oli silti monet kerrat nähnyt, miten mestattujen uhrien silmät ja huulet liikkuiivat kuin armahdusta anoen, ja tuskaisten silmien pupillit selvästikin tuijottivat häntä. Oli puistattavaa ajatella, millaisen vastaanoton hän itse saisi Helvetin porteilla.

Tänään väkijoukko kihisi levotonta energiaa. Aukiota ympäröivät kansankapakat olivat tyhjentyneet, ja ihmiset tungeksivat kilvan parhaille katsomapaikoille. Nauravaiset lapset ryömivät aikuisten jalkojen välistä päästäkseen eturiviin lähelle koroketta, jonka päällä seisojien mahtava giljotiini. Lasten kintereillä tulivat heidän äitinsä, sillä heidän eivätkään halunneet jäädä taaemmas ja menettää ainuttakaan yksityiskohtaa speaktaakkelista.

Mukulakiviltä kantaui puisten kärrynpyörien kolinaa. Väkijoukon häly vaimeni muminaiksi, ja kaikki kuikuilivat nähdäkseen Rue Saint-Honoréa pitkin vyöryvät vankivaunut. Kyydissä oli sekalainen joukko niin aatelista kuin alempia kansanluokkia vaatteet riekaleina ja päät painuksissa, mutta rähjäisten uhrien keskellä yksi loisti kuin aurinko pilvien välistä. Pitkä hoikka nainen puhtaanvalkeassa leningissä seisojien ryhdikkäänä ja myötäili ketterästi huojahdellen vaunujen keinuntaa. Hän oli yli viidenkymmenen mutta näytti kaksikymmentä vuotta nuoremmalta jopa viikkojen vankeuden jälkeen. Vaalea iho oli sileää kuin marmori, eikä kultakutrien hohde ollut himmennyt vähääkään. Vartijat olivat saksineet hiukset lyhyiksi, jotta ne eivät peittäisi hänen niskaansa ja haittaisi terää, mutta polkkatukka vain korosti hänen kauneuttaan. Hän kohotti kasvonsa taivasiin kuin olisi etsinyt hämäräksi jäänyttä tarkoitusta

kaikelle tälle, ja samalla hän paljasti sorjan vaalean kaulansa, joka alkoi rusottaa tunnekuohusta.

Tänään teloitettaisiin kreivitär Constance de Bercheny.

Ennen vallankumousta hän oli ollut Pariisin pahamaineisin nainen. Hänen nimensä oli synonyymi glamourille ja skandaaleille. Hän oli maannut kuningas Ludvigin kanssa, tai niin ainakin puhuttiin – ja huhujen mukaan myös kuningatar Marie Antoinetten kanssa. Hän oli murhannut kaksi aviomiestään ja tehnyt kolmannelle niin monta kertaa aisankannattajan, että mies oli kuollut häpeään. Useimmat Versailles’n hoviherrat hän oli viettänyt, ja niitä muita hän oli kiris-
tänyt selvittämällä perin pohjin heidän varjelluimmat salaisuutensa. Kuiskuteltiin, että hän oli yhtä arvovaltainen kuin kuningas, toisten mielestä jopa mahtavampi. Vanhan hallinnon aika, *ancien régime*, oli ollut seksin, vaikutusvallan ja juonittelun verkosto, ja kreivitär tappava hämähäkki sen synkässä sydämessä.

Nyt hän itse oli jäänyt vallankumouksen vangiksi.

Vaunut pysähtyivät. Sotilas tarttui kovakouraisesti hänen käsi-
varteensa ja yritti nostaa hänet alas, mutta niskojaan nakaten hän ravistautui irti otteesta ja kompuroi maahan ottamatta keneltäkään apua vastaan. Paljain jaloin hän asteli liejuisten ja saastaisten mukula-
kivien yli ja kiipesi mestauslavalle. Jyrkät portaat olivat kuorruttuneet verellä, mutta hän nousi ne yhtä sulavasti kuin palatsin portaikon.

Aukiolta kiiri buuausta ja ivahuutoja, kun kreivitär tuli nähtille. Kateus ja viha voitelivat väen äänijänteitä. Eräs nainen väkijoukossa alkoi huutaa: »*Putain! Putain!*» – huora. Muut liittyivät huutoon. Muniakin viskeltiin. Constance kääntyi, hänen jääsiniset silmänsä välähtivät, ja väkijoukko vaiken iitis. Aivan kuin kauneus olisi tukah-
duttanut kaiken ylenkatseen.

Hän riisui huivin pois harteiltaan, mikä paljasti ihon olkapäiltä poven yläosaan asti. Hipiä oli yhtä vaalea kuin hänen mekkonsa, neitseellisen valkea puhdistavan kylmässä ilmassa, eikä hänen hoikka uumansa paljastanut hänen kantaneen maailmaan viisi lasta. Useampi kuin yksi mies väkijoukossa tuns i syvällä sydämessään tuskaa, sillä oli tuhlausta irrottaa noin kaunis pää noin virheettömästä vartalosta.

Constance de Bercheny tunsu himokkaiden katseiden raudanlujan tuijotuksen. Se ei häntä pelottanut. Hän tiesi, mihin miehet kykenivät, ja millainen valta hänellä oli heihin. Vielä viimeisen kerran hän salli itsensä nauttia majesteettisesta naisellisuudestaan ja siitä, miten heiveröiseksi hän saikaan miehen kuin miehen.

Kuolemaa hän ei pelännyt. Hän oli nähnyt kuolevia miehiä, antanut heidän kuolla ja tarpeen tullen turvautunut murhaan itsekin. Hän oli katsonut kuolemaa silmästä silmään monta kertaa mutta selviytynyt hengissä viekkauudella, neuvokkuudella ja tahdonvoimalla. Jopa Conciergerien vankilan löyhkäävässä tyrmässä, missä tuomitut odottivat vuoroaan giljotiinille, hän oli kieltäytynyt hyväksymästä tappiotaan. Hän oli päättänyt, että viettelee jonkun vartijoista tai suostuttelee yhden ihailijoistaan salakuljettamaan hänet pois sieltä. Useimmat liehittelijöistä olivat kuitenkin kuolleet, eikä ylivartija ollut ritarillinen mies. Mies oli pannut itsensä hänen suuhunsa, pakottanut miellyttämään itseään ja sanonut sitten huoraksi, kun hän oli yrittänyt vedota miehen lempyyteen. Silkasta pahansuopuudesta mies oli kahlinnut hänet kiinni kaikkein raskaimmilla ketteillä. Giljotiinille nimittäin tavattiin panna vanginvartijan pää, jos vanki pakeni. Constance ei antanut periksi. Vielä mestauslavallakin hän kieltäytyi antautumasta. Hän tähyysi väkijoukosta tuttuja kasvoja, toivonkipinää. Turhaan. Ja siltikään hän ei suonut vangitsijoilleen sellaista voittoa, että paljastaisi epävarmuutensa.

Hän kosketti giljotiinin puista kaulanojaa, joka oli kulunut sileäksi niiden miesten ja naisten ruumiista ja ruumiinnesteistä, jotka olivat maanneet tässä ennen häntä. Valoa heijastava, viisto terä roikkui ylhäällä kuin taivaankanteen vetäisty viilto. Hän oli tyytyväinen todeksaan, että se oli teroitettu äskettäin.

Muut vankilan naiset olivat puhuneet tästä hetkestä usein. Heitä olivat riivanneet kaikenlaiset luulot.

»Olen kuullut, että koko elämä vilistää silmien edessä, kun terä putoaa», oli sanonut eräs seitsentoistavuotias tyttö, joka oli tauotta nyhertänyt rukousnauhaansa. Constance oli nauranut.

»Minä olen elänyt liian monta elämää, että niin voisi tapahtua», hän oli sanonut. »Niin monta, että hädin tuskin muistan niitä itsekään.»

Mutta aistien terävyityessä muistot palasivat hänen luokseen kuin tulikärpäset pimeästä. Mestauslavan korkeuksista katsottuna alempana oleva väkijoukko alkoi muuttaa muotoaan. He eivät olleetkaan Pariisin rahvasta vaan tummaihoisia intialaisia turbaaneissaan ja kangashaarniskoissaan, eivätkä taivaanlaen pilvet olleetkaan Ranskan keväisiä tuulenkynsiä vaan lähestyvän Bengalin monsuunin raskaita alasimia niin tiiviinä rintamana, että niiden painon tunsivat omilla harteillaan. Toinen maanosa, toinen elämä: nuori nainen nimeltä Constance Courtney, kauppiaan tytär, kaikkea muuta kuin viaton mutta silti punasteleva ruusunnappu verrattuna siihen naiseen, joka hänestä oli tullut.

Hän kohtaisi kuoleman ja nauraisi vasten sen kasvoja. Jos hän päätyisi tuonpuoleiseen, hän hurmaisi enkelit päästäkseen Taivaaseen kaikista tekosistaan huolimatta.

Constance laskeutui giljotiinin kovalle alustalle. Pyövelit kiristivät nahkaremmit rinnan, vatsan ja reisien ympäri. Kaksi pystypylvästä kohosi hänen yläpuolelleen kuin oviaukko, joka odotti hänen astuvan sisään.

»Menen tapaamaan lapsiani.»

Hän sanoi sen hiljaa, ikään kuin itselleen, mutta niin äänekkäästi, että se kuultaisiin. Hän tiesi, että ihmiset toistelisivat hänen viimeisiä sanojaan, ja koska ihmiset olivat tunteilevia tyyperiä, he uskoisivat kaiken kuulemansa. Ehkä he kertoisivat, että skandaalinkäryisestä maineesta huolimatta hän oli ollut hyvä äiti. He muistaisivat, että hänen viidestä lapsestaan kaksi oli kuollut sodissa Englantia vastaan, yhden oli vienyt tauti ja yksi oli teloitettu vallankumouksessa. Hänen legendansa kasvaisi. Suuret taidemaalarit ikuistaisivat hänet kuolemattomaksi kankaalle. Aikanaan hänestä saattaisi tulla marttyyri.

Pyöveli laski kätensä vivun päälle. Mustiin pukeutunut tuomari alkoi lukea viimeistä tuomiota. Väkijoukko puski lähemmäs, sillä se halusi haistaa veren ja nähdä, miten kauneus, etuoikeus ja ylenpalttisuus pannaan polvilleen.

Yksi mies pysytteli taaempana. Nuorukaisella oli nilkkoihin asti yltävät housut ja lyhytliepeinen *carmagnole*-takki, jonka toinen puoli roikkui vuoriin kätketyn esineen painosta. Pää kumarassa hän

keskittyi luonnostelemaan hiilellä skitsiä meneillään olevasta tapah-
tumasta. Hän oli seissyt paikalla aamuvarhaisesta asti, ja piirros oli
lähes valmis.

Kaikki hänen teoksiaan nähneet olivat yhtä mieltä siitä, että hän
oli poikkeuksellisen lahjakas nuori taiteilija. Nytkin piirros hänen
edessään oli hämmästyttävän realistinen, erityisesti markiisitar.
Taiteilija oli vanginnut elegantit kurvit, ravisuttavan kauneuden ja
uhman. Hennoilla hiilenvedoilla nainen oli paperilla muuttunut
miltei eläväksi.

»Saat kuvasta kymmenen *souta*», tarjosi joku miekkonen hänen
vieressään.

Ukolla oli punainen myssy ja eläimenverestä tahrainen teurastajan
essu. Nuorukainen tiesi, että saisi kaupattua piirroksensa kiertoleh-
tisten painajille ainakin kolminkertaiseen hintaan, sillä kiinnostus
Constance de Berchenyä kohtaan oli kova.

Poika pudisti päätään ja pysyi vaiti. Hän ei luottanut ääneensä niin
paljon, että uskaltaisi puhua. Katsettaankaan hän ei tohtinut nostaa,
mitä nyt välillä vilkaisi tapahtumia silmien päällä hapsottavan pitkän
otsatukan takaa. Hän oli kuudentoista mutta vaikutti nuoremmalta:
iho oli sileää kuin voi, silmät taivaansiniset ja korvien takaa törrotti
tummia hiussuortuvia. Tunkkainen haju oli tarttunut mukaan hevos-
tallista, missä hän oli viettänyt yönsä. Hän oli ollut pakosalla neljä kuu-
kautta, pihistellyt kaiken muonansa ja pujahtanut suojaan sinne, minne
kulloinkin pääsi. Kaduilla oli kosolti muitakin riiston kohteeksi jou-
tuneita kodittomia, joten hän sulautui joukkoon. Viranomaiset eivät
mitenkään saaneet haaviinsa heitä kaikkia. Mutta mikäli he nappaisi-
vat hänet, se tietäisi varmaa passitusta mestauslavalle.

Pojan nimi oli Paul de Bercheny. Nainen, joka oli sidottu giljo-
tiin, oli hänen äitinsä.

Viimeksi Paul oli nähnyt äitinsä vuosi sitten. Valtava linna, jossa hän
oli varttunut, oli siinä vaiheessa jo ajat sitten hylätty rahvaan armoille.
Paul ja Constance olivat asuneet maaseudulla lähellä Rouenia, kau-
kana entisestä elämästään. Huomiota herättämättä mutta eivät

näkymättöminä. Talonpoikaishame ja hartiahuivi eivät kätkenneet Constancen kuuluisaa kauneutta.

He luulivat olevansa turvassa. Vallankumous hiipui: puolet provinssista kapinoi, muiden maiden armeijat leiriytyivät Ranskan maaperälle, ja Toulon oli menetetty briteille.

»Odotamme, kunnes he väsyvät», Constance julisti. »Vallankumous menee ohi niin kuin kesämyrsky.»

Paul oli uskonut ja saanut siitä lohtua.

Sitten eräänä päivänä vanha palvelijatar, jonka uskollisuutta vallankumous ei ollut sammuttanut, oli tullut kiireen kaupalla niittyjen yli entisen emäntänsä pakeille.

»Ne tulevat, *madame*. Vahtikomitea.»

Constance ei ollut edes säpsähtänyt.

»Nykyään kaikki ovat kansalaisia», hän muistutti naista lempeästi. »Pääset hengestäsi, jos sanot *madame* tai *monsieur*.»

»Mutta vahtikomitea...»

»Olen varautunut», Constance lupasi. »Älä minun takiani pelkää. Menhän jo. Jos he löytävät sinut täältä, he tappavat sinut.»

Vanha nainen oli suudellut hänen kättään liikutuksesta täristen.

»Olitte parempi nainen kuin he kaikki yhteensä», palvelijatar julisti.

Heti kun nainen oli mennyt, Constance oli ottanut kaapista takan vierestä pienen matkalaukun ja sysännyt sen Paulin syliin.

»Tässä on kaikki, mitä tarvitset.»

Paul oli avannut matkalaukun ja tuntenut kuvottavan kauhun ryömivän sydänalaansa, kun hän oli nähnyt pistoolinpiipun sinihohteisen metallin. Hän oli ottanut sen käteensä ja heristänyt sitä hurjistuneena. Avoimesta ovesta hän näki pölyn nousevan vasta puiduilta pelloilta, kun väkijoukko lähestyi.

»Minä puolustan sinua.»

»Ei.» Constancen käsky oli kova kuin korvatillikka. Hän riuhtaisi aseensa Paulin kädestä niin, että melkein mursi tämän sormen, joka oli pujotettu liipaisinkaaren läpi. »Käytä sitä pysyäksesi hengissä.»

Paulin kasvot lehahtivat punaisiksi. Kyyneleet uhkasivat. »Mutta, *maman*...»

»Sinun pitää paeta.»

Huudot kiirivät jo niityllä. Constance tarttui Paulin kasvoihin ja naulitsi hänet pohjattoman sinisillä silmillään.

»Sinä olit viimeinen, paras toivoni», hän kuiskasi. »Veljillesi halusin kunniaa ja valtaa, mutta sinä olit aina minun pienokaiseni. Ikiomani. Ainut hyvä asia kaikista synneistäni huolimatta.»

Paul ei ymmärtänyt, mutta äidin sanat kirpaisivat hänen ylpeyttään. Isoveljet olivat olleet kuopuksen silmissä lähes myyttisiä olentoja: jähkkiä ja etäisiä, aina kiireisiä ja kiinnostuneita vain sotataktiikasta, taistelusta ja tärkeistä ihmisistä, jotka Paulinkin kaiketi olisi pitänyt tuntea edes nimeltä. Hän muisti, miten karheaa heidän paitakan-kaansa oli, ja kuinka heidän kannuksensa kipinöivät, kun he harpoivat tallipihan kivilaattojen yli. Paul oli aina ajatellut, että jonain päivänä hänkin olisi yhtä mahtava ja itsevarma kuin veljensä.

»Olen yhtä hyvä kuin veljeni.»

»Niin. Ja missä he nyt ovat?» Constance piteli Paulin kasvoja niin tiukasti, että poskiin sattui. »Pysy hengissä. Teethän sen minun miehikseni?»

Paul nyökkäsi. Se ei vakuuttanut Constancea. Hän puristi yhä tiukemmin, niin kuin voisi iskostaa tahtonsa suoraan pojan aivoihin. »Tee mitä täytyy, kestä mitä tahansa, sano mitä tahansa, muutu miksi tahansa. Mutta lupaa, että selviät hengissä.»

Avoimesta ovesta pöllähti huoneeseen tomua ja akanoita, jotka jäivät leijumaan auringonvalon keilassa. Kärpänen ryömi lounaalla syödyn leivän murusten päällä. Paul huomasi äidin poskilla helmeilivät hikikarpalot ja punaisen tahran mekon miehustassa, johon oli läikkynyt viinitilkka. Hajuvesi, joka tuoksui makealta kuin liljat täydessä kukassa, huokui lämpimältä iholta ja kietoutui Paulin ympärille.

»Minä lupaan», Paul kuiskasi.

Constance päästi irti. Veri hulahti takaisin Paulin päähän, ja häntä pyörrytti.

»Lähde nyt.»

»Mutta entä sinä?»

Constance pudisti päätään. »Myöhäistä.»

»Mutta –»

Raivo välähti Constancen silmissä. »He tietävät, kuka olen. He eivät luovuta ennen kuin löytävät minut. Mutta voin viivyttää heitä tarpeeksi kauan pelastaakseni sinut.»

Paul halasi äitiään, hautasi kasvonsa tämän poveen, ja siinä hän olisi ollut vielä vallankumouksellisten tullessa, ellei Constance olisi pakottanut häntä irti itsestään.

»Mene. Ja *pysy hengissä.*»

Paul otti laukun ja pakeni takaovesta. Yli puutarhan muurin, yli peltojen ja sitten metsikköön: äidin hajuvesi viipyili hänen hiuksissaan ja viimeiset sanat kaikuivat hänen korvissaan.

Pysy hengissä.

Vallankumouksen aukiolla, *Place de la Révolution*illa, teurastajan essuun sonnustautunut mies kurkotteli nähdäkseen paremmin.

»Marie Antoinetelle olin eturivissä», hän sanoi. »Näin lähellä.» Mies piti etusormea ja peukaloa aivan lähellä toisiaan. »Siinä vasta näky. Hikeä pukkaa, kun muistelee, miten päätön keho kouristeli ja potki. Ymmärrät varmaan, poika, mitä tarkoitan?»

Paul painoi kynäänsä niin lujaa, että terä katkesi. Hiilen rippeitä sirosi kuvan päälle tahrimaan ääriiviivoja. Hän halusi kaivaa mieheltä silmät päästä kynän pirstaloituneella päällä.

Käsi hakeutui takin pullottavaan kohtaan ja tunnusteli ladatun pistoolin painoa vuorin suojassa. Hän kuvitteli, kuinka ampuisi teurastajan aivot pellolle. Hän hillitsi itsensä puolipakolla. Hänellä oli vain yksi luoti.

Hetki oli käsillä. Tuomari oli julistanut tuomionsa. Mies nyökäsi pyövelille. Paul rutisti pistoolia, jonka muoto ja monimutkainen mekanismi olivat hänelle vieraita.

Mitä minä teen?

Edellisenä iltana, kun hän oli hautonut suunnitelmansa, kaikki oli ollut päivänselvää. Hän loikkaisi lavalle ja tähtäisi pistoolillaan. Väkijoukko perääntyisi. Hän vapauttaisi äitinsä leikkaamalla köytteet, sitten hän ottaisi joltakulta hevosen ja ratsastaisi pakoon rajalle asti.

Mutta täällä todellisuudessa kaikki oli väärin. Yleisöä oli liikaa. Hän ei halunnut kiinnittää itseensä huomiota, joten oli jättäytynyt muiden taakse, ja nyt hän oli liian kaukana. Mestauslavan ympärillä rinkiä seisovat sotilaat eivät näyttäneet sellaisilta, joita yksi pistoolimies voisi vähääkään pelotella. Tappamista miehet olivat nähneet niin yllin kyllin, että heidän olemuksensa oli yhtä kova ja terävä kuin muskettiensa päässä kiiltävä pistin.

Sydän takoi kiivaasti, kun Paul pakokauhun partaalla tempaisi takkinsa alta esiin pistoolin. Kukaan ei huomannut. Kaikkien katseet olivat mestauslavalla.

Hän viritti aseensa. Jo se tuntui vaativan häneltä kaikki voimat. Pistooli oli raskas, kaksin käsin kannateltava. Väkijoukko oli tiiviisti hänen ympärillään. Hän epäröi.

Pysy hengissä. Sanat kajahtivat niin heleinä hänen mieleensä, että hän uskoi äitinsä lausuneen ne lavalta. *Tee mitä täytyy, kestä mitä tahansa...*

Aika seisahtui. Sielu tuntui repeävän kahtia. Totellako äitiä vai pelastaako hänet? Häpeä, jota Paul oli kantanut paettuaan maalais-torpalta, vyöryi nyt hänen ylitseen. Veljet olisivat osanneet toimia. Paulin sormi puristui liipaisimen ympärille, mutta ruoste oli tainnut jumittaa sen.

Hän painiskeli yhä epävarman päätöksensä kanssa, kun hän kuuli putoamaan lähtevän terän helähdyksen, kolinaa ja sen jälkeen äkillisen jysäyksen, joka oli kammottava ja lopullinen.

Väkijoukosta kuului kohahdus, aivan kuin maahan olisi auennut kuilu. Constancen pää vierähti koriin giljotiinin juurella. Veri suihkusi pisaroina lähimmän väkijoukon kasvoille. Muutama kultainen hiuskiehkura leijaili ilmassa kuin oljenkorsi ja laskeutui virtaavan veren lammikkoon. Pian ne olivat kastuneet karminin-punaisiksi.

Väkijoukko vaikersi. Jotkut kiihkeät patriootit yllyttivät huutamaan *huzzah'*ta mutta hurraukset vaimenivat nopeasti, kun vatsallaan makaava ihmisruumis nytkähti kerran, pari kuin julkeasti jäähyväisiksi. Kukaan ei nauttinut kauniin naisen kuolemasta.

Paul pudotti pistoolin ja hoiperteli takaperin niin kuin hänet maailmaan sitonut näkymätön köysi olisi katkennut ja jättänyt tuuliajolle. Oma äiti, murhattu, ja hän oli seissyt kivenheiton päässä ja nähnyt kaiken.

Huuto lähti kumpuamaan jostain hänen sisimmästään. Paul tunsin sen konkreettisesti, aivan kuin valtava käärme olisi puristunut rinnan ympärille. Hän yritti pitää sen kurissa. Jos huuto pääsisi esiin, kaikki kiinnittäisivät huomionsa häneen. Ihmiset ihmettelisivät, miksi hän suri niin kiihkeästi kansanvihollisen kuolemaa. He selvittäisivät, kuka hän on. Jos onni olisi myötä, hänet raahattaisiin Conciergerien palatsiin odottamaan oikeudenkäyntiä. Ellei olisi, rahvas repisi hänet kappaleiksi tältä seisomalta.

Kestä mitä tahansa.

Teurastajan essuun sonnustautunut mies kääntyi tuijottamaan häntä. »Kansalainen?» teurastaja kysyi. »Mikäs piru sinua riivaa?»

Huuto myllersi Paulin keuhkoissa. Hän tunsin sen pakkautuvan kylkiluita vasten.

Jalat pettivät alta. Paul putosi polvilleen ja kumartui kaksin kerroin likaisille mukulakiville. Hänen suunsa lokahti auki, ja huuto yritti karata kurkusta kuin rotta viemäristä. Hän kakoi.

Ääntä ei kuulunut – vain aimo annos sappea purskahti ulos ja kasteli hänen paidanrintamuksensa.

Aukiolla Paul ei nähnyt enää muuta kuin pelkkää verta. Teurastaja tuli hänen viereensä. Turpea koura tuki häntä kyynärpään alta ja nosti hänet seisomaan. Toinen käsi tarjosi likaista nenäliinaa. Paul pyyhki huulensa ja sylki.

»Ensikertalainen? Minulle kävi samoin. Opit kyllä nopeasti nauttimaan näistä huveista», teurastaja sanoi äänensävyllä, joka oli riemun ja kateuden rajamailla.

Paul vetäytyi pois päin ja alkoi keräillä tavaroitaan maasta. Piirros löytyi, vaan missä oli pistooli? Hän työntäisi piipun suuhunsa ja ampuisi aivonsa pihalle.

Ase oli kadonnut. Samassa hän näki likaiseen paitamekkoon puetun saporopäisen pikkutytön, joka oli poiminut sen. Ase oli melkein yhtä

iso kuin tyttökin. Tyttö piti piipusta kiinni kaksin käsin ja tiirasi sen sisään.

»Anna se minulle», Paul vaikersi.

Hän ojensi kätensä. Tyttö tuijotti häntä totisena. Sanaakaan sanomatta lapsi kääntyi kannoillaan ja juoksi avojaloin väkijoukkoon aikuisten jalkojen ohi raahaten pistoolia perässään. Pariisissa pärjäsi viekkauksella: ase tiesi tytölle sinä iltana ruokaa.

Paul tuijotti piirrostaan, viimeistä kuvaa äidistään, ja parahti. Kuva oli oksennuksen peitossa, ja paperi oli kastunut läpimäiseksi. Constancen kuva oli yhtä hiilen ja epäselvien viivojen suttua.

Teurastaja katsoi kuvaa hänen olkansa yli.

»Pilalle meni. Sääli.» Mies kohautti harteitaan. »Mutta noin lahjakas poika tekee niitä lisää.»

Vartijat pakottivat jo seuraavan uhrin portaita pitkin giljotiinille. Constancen kuolema oli järkyttänyt väkijoukkoa: tarvittiin toinen teloitus, jotta he rauhoittuisivat, jotta maailmaan palaisi järjestys.

Paul peitti suunsa kädellään. Ei ollut mitään sanottavaa. Hän oli yhä hengissä. Mutta huuto jäi vangiksi hänen sisäänsä ja kiiri kaikuna hänen sielussaan ikuisesti.

HYVÄNTOIVONNIEMI, 1806.

KAKSITOISTA VUOTTA MYÖHEMMIN...

Amiraali Sir Robert Courtney seisoi lippulaivansa *Nestorin* kannella Hyväntoivonniemen edustalla ja tunsu valta-
vien maininkien syöksyvän laivan rungon alle, kun Atlantin
kylmä vesi sekoittui Afrikan kuumuuteen merivirtojen pyörteissä.
Hän myötäili fregatin keinuntaa vaivattomasti. Hän oli ollut merillä
seitsentoistakesäisestä, alkujaan apupoikana skanssissa. Nykyään hän
oli arvostettu punaisen laivaston vara-amiraali, kruunun ritari, britti-
lehdistön kultapoika ja kirous jokaiselle ranskalaiskapteenille, joka
epäonnekseen osui hänen reitilleen. Hän oli saavuttanut paljon vii-
meisen kolmen vuosikymmenen aikana.

»Tuntuu kuin oltaisiin vasta eilen lähdetty yhdessä merille», sanoi
Robin vieressä seisova mies, joka tuntui tietävän hänen ajatustensa
suunnan kompassineulan tarkkuudella. Angus MacNeil oli tynnyri-
rintainen skotti, joka oli purjehtinut Robin kanssa tämän ensimmäi-
sellä komennuksella ja onnistunut sittemmin pestautumaan kaikille
aluksille, joilla Rob oli palvellut. He olivat pelastaneet toisensa kuo-
lemalta useammin kuin kumpikaan muisti.

Reelinkiin nojaileva Rob kuunteli vain puolella korvalla, sillä hän
tuijotti herpaantumatta suurta, tasalakista Pöytävuorta, joka kohosi
lahden takaa sitä hallitsevaksi elementiksi. Hän oli haistavinaan sen

tuoksunkin, mutta näin kovalla merituulella hän tiesi vain kuvittelevansa. Afrikka oli hänen synnyinmaansa ja nuoruutensa koti, kunnes unelmat suurista valkopurjeista ja seikkailunjano olivat houkutelleet hänet maailmalle. Nyt, lähes viisikymppisenä, veri veti takaisin aivan kuin luihin olisi aikoinaan iskostunut mantereen tomua, joka alkoi muistutella itsestään. Hän oli kärttänyt tätä komennusta amiraliteetilta kuukausia. Nyt hän oli melkein kotona.

Mutta amiraliteetin lordit eivät olleet lähettäneet häntä maailman toiselle laidalle lomailemaan. Hänellä oli töitä. Hän nosti teleskoopin terveelle silmälleen ja tähysi lahtea harjaantuneesti, kunnes löysi linnoituksen. Sen valkoiset seinät säihkyivät auringonpaisteessa, ja muurin viisi sakaraa työntyivät ulospäin kuin keihäänkärjet.

»Isoisäni isoisä osallistui noiden muurien rakentamiseen», Rob sanoi. Hän etsi avaraa paraatikenttää linnanmuurien alapuolelta. »Ja tuolla hollantilaiset teloittivat *hänen* isänsä.»

»On sinulla kalavelkoja makseltavana», Angus tokaisi. Hän viittasi kädellään horisonttiin, missä näkyi liki kymmenen meripeninkulman matkalla Robin laivue: neljä linjalaivaa, kaksi fregattia ja tusina miehistöalusta, ja niiden kansilla yhteensä useita tuhansia *highlandereita*, Ylämaan joukkojen sotilaita. »Ja miehiä, jotka maksavat velan Hollannille korkoineen.»

»Enää ei puhuta Hollannista. Nykyään se on Batavian tasavalta», Rob ojensi.

Batavian tasavalta oli muodostettu vanhan Hollannin tasavallan kukistuttua, kun ranskalaiset vallankumoukselliset puuttuivat asioiden kulkuun vuonna 1795.

Angus sylki reelingin yli. »Pökäle nimestään huolimatta. Mikä vimma ajaa näihin muutoksiin?»

Maailmaa ei tunnistanut enää entisekseen niistä ajoista, jolloin Rob oli lähtenyt luonnonhelmasta lapsuutensa Afrikasta. Hän ja Angus olivat saaneet uransa alussa esimakua taisteluista amerikkalaisia vallankumouksellisia vastaan, mutta se oli ollut alkusoittoa suuremmalle kilvoittelulle, joka oli puhjennut kymmenen vuotta myöhemmin Ranskan vallankumouksen siivellä. Ensin kurimukseen oli imeytynyt Ranska,

sitten Eurooppa ja lopulta koko maailma. Jonkin aikaa arveltiin, että Ranska hukkuisi vallankumouksen lietsomassa verilöylyssä. Mutta juuri kun aate näytti menetetyltä, muuan karismaattinen sotilas nimeltä Bonaparte oli noussut kaaoksesta maansa pelastajaksi. Vajaassa kymmenessä vuodessa hän oli ylennyt kadetista kenraaliksi. Siitä viidessä vuodessa diktaattoriksi. Ja viisi vuotta sen jälkeen hän oli kruunannut itsensä keisariksi. Nyt koko maapallolla ei ollut enää sellaista kolkkaa, jonka herruudesta Ranska ja Britannia eivät olisi taistelleet.

Siinä syy Robin läsnäoloon täällä. Kapkaupunki oli portti itään, Intiassa kukoistavaan uuteen brittiläiseen imperiumiin. Hollanti hallitsi niemeä, mutta isäntämaa oli syösty vallasta. Batavian tasavalta oli Ranskan vasallivaltio, ja sillä oli kuristusote Britannian tärkeimmästä kauppaväylästä. Niinpä tämä alue olisi otettava kruunun haltuun.

Rob tunsu kosketuksen käsivarrellaan kevyempänä kuin tuulen-vireen, joka sekin nyki hänen hihansuitaan, mutta hän tunnisti sen heti, eikä ilo siitä ollut himmennyt yhtään vuosien varrella. Hänen vaimonsa Phoebe oli tullut hänen viereensä. Hän sujautti käsivarren naisen vyötärölle ja veti tämän lähemmäs itseään vasten.

Monet asiat olivat muuttuneet, mutta ei Robin rakkaus Phoebea kohtaan eikä Phoeben ulkonäkö. Jo silloin, kun Rob oli tavannut Phoeben ensi kerran – teini-ikäisen orjatytön, jota oli kohdeltu kaltoin amerikkalaisella plantaasilla – tämä oli huokunut tyyntä itsevarmuutta, joka oli siinä iässä harvinaista. Vaikka Phoebe oli kärsinyt kauheuksia julmien orjaisäntiensä hoteissa, ikävuodet olivat tehneet vain kauniimman, täydellisemmän version nuoresta naisesta, joka hän oli aikoinaan ollut. Mantelisilmät huokuivat syvää rakkautta ja viisautta, pehmeäpiirteiset kasvot olivat lempeyden perikuva, eikä kullanuskeassa ihossa ollut merkkiäkään niistä myrskyistä, joita hän oli kohdannut.

Sen jälkeen, kun Rob oli vienyt Phoeben vihille, he eivät olleet viettäneet erossa ainuttakaan yötä. Amiraliteetti suhtautui karsaasti vaimoväkeen, joka seurasi upseereita laivoille, merimiehet puolestaan vannoivat sen tuovan huonoa onnea. Niin tai näin, Robin päätös ei horjunut. Sodankäynti piti hänet merillä lähes jatkuvasti. Mikäli hän

olisi jättänyt Phoeben maihin, hän olisi kymmenen vuoden aikana saanut naisen kanssa yhteistä aikaa kaiketi kolme kuukautta. Elämä kuivan maan leskenä oli kova paikka kenen tahansa merimiehen vaimolle, mutta Phoebelle sellainen elämä olisi ollut sietämätöntä vieraassa maassa ja vielä ihonväriltään erilaisena.

Ajattelivatpa ihmiset mitä tahansa, Robin poikkeuksellinen voittojen kimara vaiensii niin saivartelevat amiraalit kuin taikauskaiset merimiehetkin. Hän tuli tunnetuksi hyvän onnen kapteenina ja sitten hyvän onnen amiraalina, ja hänen laivoilleen riitti vapaaehtoisia jonoksi asti. Loppujen lopuksi Phoeben rotu oli merkityksetön erikoisuuksia vilisevässä merikarhujen maailmassa. Laivoilla oli miehistöä kaikista maista, joilla oli rantaviivaa: oli skotteja, irlantilaisia, kornilaisia, afrikkalaisia, kiinalaisia, intialaisia *lascareja* ja Etelämeren saarten riskejä miehiä, joilla oli merkillisiä tatuointeja. Minne päin maailmaa brittiläivät menivät, aluksiin nousevat miehet toivat uutta verta kuninkaalliseen laivastoon. Monet tulivat vapaaehtoisesti saadakseen palkan, majoituksen ja matkan eksoottisiin maihin, mutta pakkovärvätyt miehet saapuivat laivalle mukanaan vain yllään olevat vaatteet ja ehkä mustelma tai pari. Rob tiesi, kuinka julma kokemus se saattoi olla – hänethän oli pakotettu palvelukseen monta kuunkiertoa sitten, ja hän ymmärsi miesten pelkoja.

Nykyään kaikki miehistöt rakastivat Phoebea. Nainen oli heille talismaani, madonna ja äiti. Jos Rob olisi yrittänyt jättää hänet maihin, miehet olisivat nousseet kapinaan.

Phoebe vapisi hänen syleilyssään. Kapkaupungissa ei ollut hänelle onnellisia muistoja.

»Viimeksi kun olin täällä, olin orjalaivan ruumassa.»

»Nyt olet lady Courtney. Ja pian orjalaivat kuuluvat menneisyyteen. Pyhimykset suunnittelevat uutta lakiesitystä orjakaupan lakkauttamiseksi, ja he uskovat, että tänä vuonna vihdoinkin viimein saadaan riittävästi ääniä sen läpiviemiseen.»

Pyhimykset oli lempinimi erälle parlamentin ryhmälle, joka oli taistellut orjuutta vastaan kaksikymmentä vuotta. Monet heistä olivat Robin ystäviä, ja hän oli heidän innokas esitaistelijansa. Suuri osa

priisirahoista, joista hän oli kerännyt uransa aikana sievoisen omaisuuden, oli omistettu heidän asiansa tukemiseen.

»Kuvittele, jos voisimme tähdätä tykit noihin orjalaivoihin.»

»Ranskalaiset lakkauttivat orjuuden yli kymmenen vuotta sitten», Phoebe sanoi.

»Kunnes Bonaparte palautti sen», Rob muistutti. »Ja sen takia – monien muiden syiden ohella – saan suurta iloa, kun valtaan Kapkaupungin häneltä.»

Phoebe katseli hohtavaa linnoitusta. »Se näyttää järeästi varustellulta ja lujarakenteiselta.» Hän oli osallistunut niin moneen taisteluun, että hänelle oli kehkeytynyt kapteenin silmä sotataktiikalle. »Saatko ohjattua laivan niin lähelle rantaa, että linnoitus on tykkien kantamalla?»

Rob suuteli vaimoaan. »Terävä havainto. Avoin rynnäkkö ei onnistu. Onneksi minulla on suunnitelma.»

Hän etsi katseellaan lippuluutnanttiaan, terrieriä muistuttavaa walesilaista, joka oli nimeltään Jones.

»Tervehdykseni kapteenille. Pyytäkää valmistelemaan laiva-veneeni.»

Jones teki kunniaa. Phoebe kohotti kulmakarvojaan.

»Ethän vain suunnittele mitään hätiköityä?»

»Kuten nokkelasti havainnoit, lippulaivalla en pääse tarpeeksi lähelle rantaa. Siirrän siis lippuni *Valiantille*.»

»Olet amiraali», Phoebe sanoi huolestuneena. »Amiraali antaa nuorten miestensä kamppailla taisteluissa ja kerätä kunniaa itselleen.»

Rob hymyili. »Täytyyhän minun olla kertomassa, kuinka paljon paremmin olisin tehnyt kaiken heidän iässään. Sitä paitsi tiedät, millainen *Valiantin* kapteeni on. Kiivas, härkäpäinen ja niskoitteleva. Ties mitä hän tekee ilman lujaa kättä olallaan?»

»Isänsä poika», Phoebe totesi.

»Luulenpa, että se on sittenkin äidin peruja.»

Phoebe irrotti otteensa Robista.

»Teetkö mitään toisin, jos käsken olla varovainen?»

»Jos lupaan varoa, uskotko minua?»

Voiko veren pestä pois verellä?

Vuonna 1794 Paul de Bercheny näkee väkijoukosta,
kun giljotiinille tuodaan Constance Courtney
– Paulin äiti. Katsoessaan julmaa teloitusta
Paul tietää, että hänen on täytettävä äidille
antamansa lupaus: hänen on pysyttävä hengissä
hinnalla millä hyvänsä.

Vuonna 1806 laivaston palveluksessa varttunut
Adam Courtney saapuu Nativity Bayhin.
Lahti oli vuosia Courtneyyn perheen turvapaikka,
mutta nyt Adam löytää kotinsa tuhottuna
ja perheensä surmattuna. Adamin ei auta
kuin tarttua perintömiekkaan ja vanhoa
kosta – mutta joskus vihollinen on lähempänä
kuin osaisi aavistaakaan.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50762-9